

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2To/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317010004
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8317010004.4

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 04.03.2021, v trestnej veci proti obžalovanému Y. T., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. j/, ods. 3 písm. c/ Tr. zákona, o odvolaní obhajcu obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/1/2017 zo dňa 28.10.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku z a m i e t a odvolanie obhajcu obžalovaného Y. T..

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uznal obžalovaného Y. T. vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zákona, a to na tom skutkovom základe, že

- ako otec mal. H. T., nar. XX.XX.XXXX, mal. T. T., nar. XX.XX.XXXX, a mal. W. T., nar. XX.XX.XXXX, aj napriek tomu, že mu povinnosť prispievať na výživu detí vyplýva priamo zo zákona o rodine a rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P/17/2014 zo dňa 10.03.2014 bol zaviazaný prispievať na výživu každého dieťaťa po 50,- eur mesačne do rúk matke detí S. T., si voči H. T. od 01.03.2016 do 30.06.2019 a voči mal. T. a mal. W. T. od 01.03.2016 až doposiaľ si v X. a v Y. túto svoju povinnosť úmyselne neplní aj napriek tomu, že vzhľadom na svoje aktuálne možnosti a schopnosti by mohol prispievať na výživu každého dieťaťa sumou v rozsahu rovnajúcom sa najmenej 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, mesačne, čo za uvedené obdobie ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavuje sumu najmenej 2.622,64 eur.

Za to mu bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zákona, za použitia § 38 ods. 2, 3 Tr. zákona, pri zistení prevahy poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l) Tr. zákona a neexistencii priťažujúcich okolností podľa § 37 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 roka.

Podľa 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podal obhajca obžalovaného odvolanie, z obsahu ktorého vyplýva, že smeruje proti výroku o treste. V dôvodoch odvolania obhajca poukázal na to, že obžalovaný si od 01.03.2016 až do súčasnosti plnil povinnosť platiť výživné na maloletých H., T. a W. podľa svojich schopností a možností, nakoľko v období od 13.03.2016 uhradil 150,- eur (3x 50,- eur), 20.01.2018 uhradil 300,- eur, 05.03.2018 uhradil 200,- eur a 03.04.2018 uhradil 200,- eur. Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelmi tým, že mu zabráni v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho prevýchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, taktiež vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Má

postihovať iba páchatel'a, tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. V tomto prípade by sa uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody ešte viac obmedzilo právo maloletých na ich výživu a uloženie tohto trestu bude mať na deti negatívny vplyv. Rovnako uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému nezabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti, naopak, sťažuje možnosť získať prácu s lepším finančným ohodnotením. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a sám vo veci rozhodol.

Na podklade podaného odvolania krajský súd v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obhajcu obžalovaného nie je dôvodné.

V prvom rade je potrebné uviesť, že konanie, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, bolo vykonané bez podstatných procesných chýb. V posudzovanej veci boli podľa názoru krajského súdu v konaní pred súdom prvého stupňa dôkazy vykonané zákonným spôsobom tak, aby bol zistený skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre spravodlivé rozhodnutie.

Konanie proti obžalovanému sa na základe opatrenia prvostupňového súdu zo dňa 06.08.2019 vedie ako konanie proti ušlému v zmysle ust. § 358 a nasl. Tr. poriadku s tým, že v súlade s § 359 Tr. poriadku má jeho obhajca rovnaké práva ako obžalovaný. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že konanie v tomto osobitnom režime sa vedie dôvodne a na takýto procesný postup boli splnené zákonné podmienky. Obžalovaný sa dlhodobým pobytom v cudzine vyhýba trestnému konaniu, keď dlhodobo nepreberal zásielky, veľmi často a bez oznámenia konajúcemu súdu menil adresu pobytu ako aj zamestnania v cudzine, čím znemožňoval konajúcemu súdu vo veci riadne konať, zabezpečiť jeho prítomnosť ako obžalovaného na konaní a doručovať mu potrebné písomnosti vrátane predvolaní na hlavné pojednávanie. Rovnako aj odvolacie konanie pred krajským súdom bolo z uvedených dôvodov, ktoré naďalej trvali, vedené ako konanie proti ušlému.

Keďže napadnutý výrok o uloženom treste má svoj základ vo výroku o vine, pričom odvolacie námietky obhajcu sa týkajú aj otázky čiastočných úhrad výživného, čo podľa obhajoby predstavovalo plnenie vyživovacej povinnosti v rozsahu možností a schopností obžalovaného, krajský súd považuje za potrebné uviesť niekoľko skutočností vo vzťahu k otázke viny.

Obžalovaný ešte vo svojej výpovedi z prípravného konania v procesnom postavení obvineného uviedol, že skutočnosti uvedené v uznesení o vznesení obvinenia sú pravdivé, je si vedomý svojej vyživovacej povinnosti, výživné neuhrádzal, lebo mal problémy s prácou, ktorú musel prerušovať. Svoje konanie ľutuje a situáciu by chcel napraviť. Nenahlásil sa v čase nezamestnanosti na úrade práce, lebo by musel cestovať do Humenného, avšak, keď mu to situácia dovolí, výživné platiť bude. Obdobné skutočnosti uviedol aj v odpore proti trestnému rozkazu, kde viac-menej tiež priznal, že si svoju vyživovaciu povinnosť neplnil, avšak z dôvodu, že v rámci svojho pracovného pomeru bol zo strany zamestnávateľa podvedený, má ale záujem situáciu riešiť, našiel si zamestnanie a hneď, ako to bude možné, deťom peniaze pošle, dokonca bral nadčasy, aby vedel splácať svoj dlh. Skutočnosť, že obžalovaný dlhodobo neplní svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým, potvrdila vo svojej výpovedi aj svedkyňa S. T., matka maloletých, ktorá uviedla, že po podaní trestného oznámenia zaplatil dňa 16.03.2016 150,00 eur, dňa 20.01.2018 300,00 eur, dňa 05.03.2018 200,00 eur, dňa 03.04.2018 200,00 eur, inak výživné dlhodobo neplatí, o deti sa nezaujíma a viackrát na neho podávala z tohto dôvodu trestné oznámenie. Uvedené skutočnosti sú podporené aj ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou spisu.

Predpokladom zodpovednosti za trestný čin podľa § 207 Tr. zákona je, že povinnosť vyživovať iného vyplýva priamo zo zákona, a preto nie je nevyhnutné, aby vyživovacia povinnosť a jej rozsah boli určené rozhodnutím súdu. Vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom upravuje Zákon o rodine v ust. § 62 ods. 1, v zmysle ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obžalovaný mal zároveň výšku vyživovacej povinnosti určenú rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P/17/2014 zo dňa 10.03.2014, a to na každé dieťa po 50,- eur. Aj v prípade, ak by výška vyživovacej povinnosti nebola autoritatívne určená rozhodnutím súdu, je osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť voči maloletým, povinná platiť výživné aspoň v minimálnej zákonom stanovenej výške.

Určenie minimálnej výšky výživného sa odvodzuje od ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Z tohto ustanovenia vyplýva, že každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Obžalovaný síce výživné čiastočne uhradil v rozsahu, ako uviedol sám a tieto čiastkové úhrady potvrdila aj svedkyňa S. T. aj napriek tomu jeho dlh na výživnom pri zohľadnení aspoň minimálnej zákonnej výšky vyživovacej povinnosti, na čom je postavená skutková veta v prejednávanej veci, dosiahol sumu najmenej 2.622,64 eur ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu obžalovaný vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti aspoň v minimálnej zákonom stanovenej výške výživné schopný plniť bol. Takýto záver je možné vyvodiť predovšetkým z výpovedí a tvrdení samotného obžalovaného, ktorý uviedol, že si našiel prácu a dokonca pracoval nadčasy, aby mohol vyživovaciu povinnosť riadne uhrádzať a v tejto podľa vlastných tvrdení mal aj zodpovedajúci príjem, ako aj z ďalších dôkazov zadovážených počas trestného konania. Ako sa ukázalo v priebehu konania, obžalovaný sa nedokázal stabilne zamestnať, niekoľkokrát zmenil prácu ako aj adresu svojho pobytu, nachádzal sa neustále na inom, neznámom mieste a v neplnení vyživovacej povinnosti naďalej pokračoval. Z uvedeného je zrejmé, že obžalovaný nemal problém si nájsť zamestnanie a tomu zodpovedajúci príjem, avšak nedokázal svoju situáciu zastabilizovať a jeho konanie evokovalo skôr snahu vyhýbať sa riadnemu plneniu vyživovacej povinnosti. Dôkazom toho je aj obžalovaného pomerne rozsiahly zoznam registrácií v rámci evidencie príslušného úradu práce (včítane sociálnej poisťovne) z ktorého je zrejma opakovaná registrácia obžalovaného ako osoby nezametanej, následne vyradenej z evidencie nezamestnaných pre nespôluprácu, na to opäť chvíľkovo zamestnanej, opäť zamestnávateľom z riadneho zamestnania prepustenej a opäť zaevidovanej do evidencie nezamestnaných. Za celé sledované obdobie ustálené okresným súdom v skutkovej vete rozsudku obžalovaný ani raz bez rozumných pochybností nepreukázal, aby pre svoju (ako tvrdil) nespôsobilosť z objektívnych dôvodov si riadne plniť vyživovaciu povinnosť požiadal súd o úpravu výšky súdom určeného výživného, či príslušné štátom určené orgány aspoň o dočasné vyplácanie náhradného výživného pre svoje deti do rúk ich matky. Neobstojí teda tvrdenie obhajoby, že len tie čiastkové úhrady, ktoré obžalovaný realizoval, boli v jeho reálnych možnostiach a schopnostiach.

Vzhľadom na uvedené obžalovaný po objektívnej i subjektívnej stránke svojím konaním naplnil všetky pojmové znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona v spojení s § 138 písm. b), j) Tr. zákona, pretože najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplnil úmyselne zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas a na viacerých osobách, keď jeho vyživovacia povinnosť sa vzťahovala na jeho 3 maloleté deti.

Následne pristúpil odvolací súd k preskúmaniu odvolaním napadnutého výroku o treste. Súd prvého stupňa zistil u obžalovaného poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zákona, teda že sa priznal k spáchaniu trestného činu a aj ho úprimne oľutoval, čo vyplýva z jeho výpovede z prípravného konania, ako aj zo skutočností uvádzaných obžalovaným v odpore proti trestnému rozkazu. Vzhľadom na to, že obžalovaný aj po tom, čo sa ku skutku pri svojom výsluchu priznal a vyjadril ľútosť nad svojím konaním, aj naďalej pokračoval vo vyhýbaní sa plneniu svojej vyživovacej povinnosti a nevykonal prakticky nič na nápravu tohto stavu, možno mať dôvodné pochybnosti o úprimnom oľutovaní svojho konania. Nakoľko však odvolanie bolo podané len obhajcom obžalovaného v jeho prospech, nebolo možné zmeniť rozsudok v naznačenom smere a uvedenú poľahčujúcu okolnosť obžalovanému nepriznať. Na strane druhej, ani krajský súd nevzhladol u obžalovaného žiadnu priťažujúcu okolnosť.

V prípade prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Tr. zákona je zákonom stanovená trestná sadzba v rozmedzí 1 až 5 rokov. Keďže u obžalovaného prevládali poľahčujúce okolnosti, po znížení hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu (§ 38 ods. 3,8 Tr. zákona) predstavuje takto upravená trestná sadzba 1 rok až 3 roky a 8 mesiacov, v rámci ktorej bolo možné uložiť obžalovanému trest odňatia slobody, čo správne určil aj súd prvého stupňa. Vychádzajúc zo zásad ukladania trestov uvedených v § 34 ods. 4 Tr. zákona a prihliadajúc na účel trestu vyplývajúci z § 34 ods. 1 Tr. zákona, poukazujúc predovšetkým na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosť, ako aj osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy je možné konštatovať, že trest odňatia slobody uložený okresným súdom vo výmere jedného roka, teda na dolnej

hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby po jej úprave, je trestom zákonným a primeraným a takáto výmera trestu plne postačuje na dosiahnutie účelu trestu.

Podstatou odvolacích námietok voči výroku o treste bolo, že prvostupňový súd uložil trest ako nepodmienečný, pričom obhajoba žiadala uložiť trest odňatia slobody s podmienečným odkladom. Z odpisu z registra trestov vyplýva, že obžalovaný bol už raz súdne trestaný a to trestným rozkazom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/192/2015 zo dňa 15.12.2015 a to rovnako pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, podmienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka, ktorá uplynula 08.01.2017. Práve na toto odsúdenie poukázal súd prvého stupňa, keď obžalovanému ukladal nepodmienečný trest odňatia slobody, vzhľadom na to, že sa mal stíhaného trestného činu dopustiť počas skúšobnej doby podmienečného odsúdenia uloženej uvedeným trestným rozkazom, v súlade s ust. § 49 ods. 2 Tr. zákona. Zároveň však krajský súd poukazuje na to, že z odpisu z registra trestov vyplýva, že v prípade tohto odsúdenia došlo k fikcii osvedčenia sa v skúšobnej dobe, teda sa na páchatela hľadí, akoby odsúdený nebol, pričom táto skutočnosť bola už známa aj v čase rozhodovania prvostupňového súdu.

Aj napriek tejto skutočnosti však krajský súd konštatuje, že uloženie trestu odňatia slobody spojeného s jeho výkonom, teda bez jeho podmienečného odloženia, je v danom prípade z hľadiska naplnenia účelu trestu namieste. Je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že obžalovaný si svoju vyživovaciu povinnosť neplní (nie pravidelne), prakticky od obdobia, kedy sa mal odsťahovať od bývalej manželky a ich spoločných detí a teda už niekoľko rokov (podľa už označeného trestným rozkazom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/192/2015 ustáleného obdobia už od 01.03.2015), s výnimkou niekoľkých čiastkových úhrad a za túto dobu neprejavil žiadnu badateľnú snahu o nájdanie si stabilného zamestnania za účelom ustálenia svojej finančnej situácie a zabezpečenia svojich zákonných povinností.

Aj napriek tomu, že už bol za totožný trestný čin v minulosti uznáný vinným (trestný rozkaz OS Humenné sp. zn. 2T/192/2015), neplnenie si vyživovacej povinnosti pokračovalo aj bezprostredne po tomto odsúdení, prakticky bez prerušenia, pričom zo strany obžalovaného nielenže nebola dostatočná snaha o nápravu tohto stavu, ale naopak, neustále zmeny zamestnania a pasívny a ľahostajný postoj k plneniu svojej vyživovacej povinnosti svedčia skôr o úmyselnom vyhýbaní sa riadnemu plateniu výživného na svoje maloleté deti.

Súčasne, aj keď vzhľadom na fikciu „neodsúdenia“ sa v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia by nemalo byť na toto jeho predošlé odsúdenie zo zákona prihliadané, konkrétne pri hodnotení trestnoprávnej minulosti páchatela, no súčasne platí, že táto skutočnosť nesmie byť prehliadnutá pri hodnotení konkrétnych okolností prípadu a náchylnosti páchatela porušovať všeobecne záväzné a spoločnosťou akceptovateľné pravidlá správania sa vo vzťahu k ukladaniu trestu.

Totížto skutočnosť, že v páchaní trestnej činnosti spočívajúcej v neplnení si svojej vyživovacej povinnosti obžalovaný pokračoval aj bezprostredne po predchádzajúcom odsúdení, za totožnú trestnú činnosť dokonca počas plynutia skúšobnej doby, nemožno opomenúť, keďže táto okolnosť nepochybne zvýšila závažnosť skutku, resp. intenzitu naplnenia skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, keďže obžalovaný vedel už o trestnoprávných následkoch svojho protiprávneho konania, čo však zjavne nevedlo k jeho náprave. Z uvedených dôvodov sa preto odvolací súd stotožnil so súdom prvého stupňa uloženým trestom odňatia slobody vo výmere jedného roka ako nepodmienečným a teda spojeným s jeho výkonom.

Správnym je aj výrok prvostupňového súdu o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona, keďže v posledných desiatich rokoch pred spáchaním stíhaného trestného činu obžalovaný nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý by mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd nezistiac dôvody pre zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku, tento považoval za zákonný a vecne správny, preto postupom podľa § 319 Tr. poriadku odvolanie obhajcu obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

jednohlasné

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.